
Rozhovor s Miroslavem Bártou

Rozhovor s Miroslavem Bártou

27.8.2012 10:05 ČRo 1 - Radiožurnál Zpráva

Jan POKORNÝ, moderátor

Deset hodin a šest minut. Dobré dopoledne. Naším hostem je jeden z předních egyptologů profesor Miroslav Bárta. Ještě jednou budte vítáni v Radiožurnálu, pane profesore.

Miroslav BÁRTA, přední český egyptolog

Dobrý den a díky za pozvání.
Jan POKORNÝ, moderátor

Vy jste byl někdy v Egyptě normálně jako turista?

Miroslav BÁRTA, přední český egyptolog

Musím říct, že nebyl.

Jan POKORNÝ, moderátor

Šlo by to vůbec?

Miroslav BÁRTA, přední český egyptolog

Samozřejmě teoreticky by to šlo, ale já jsem v Egyptě tak často, že potom, když mám možnost jet na dovolenou, tak dávám přednost jiným zemím, zejména proto, že se do nich nedostanu tak často nebo tak snadno jako do Egypta.

Jan POKORNÝ, moderátor

Když zapátráte ve své paměti, kdy jste vlastně v sobě objevil vztah k tomuto oboru? A nehledal jste v dětství trilobity na Barrandienu?

Miroslav BÁRTA, přední český egyptolog

Nehledal, protože jsem bydlel na opačné straně Prahy, ale nějaký vztah k Egyptu ve mně vlastně našla učitelka dějepisu v páté třídě.

Jan POKORNÝ, moderátor

Jak se jí to povedlo?

Miroslav BÁRTA, přední český egyptolog

Já tu historku povídám furt dokola, ale opravdu je pravdivá. Já jsem dost zlobil a dějepis mi moc nešel pod nos. Tehdy jsem ještě neměl vousy, tak jsem strašně zlobil jednu hodinu a zrovna se probíral Egypt, tak jsem za trest se musel naučit takový dlouhý povídání ke sfínze v Egyptě, k egyptským pyramidám a tehdy jsem si vlastně poprvé řekl, že to je poměrně zajímavá látka a pak jsem si začal vyhledávat tehdy tradiční knížky Sierema a pana Zamarovského. Tam někde jsou vlastně počátky toho mého zájmu.

Jan POKORNÝ, moderátor

Takže my, vaši čtenáři a teď i vaši posluchači, tímto na dálku a do minulosti paní učitelce dějeme, za to, že vás takhle potrestala. Hostem je profesor Miroslav Bárta, jeden z předních českých egyptologů. Víc si s ním budeme povídat za chvíli.

/ Písnička /

Jan POKORNÝ, moderátor

Tady je Radiožurnál. Hostem je egyptolog, profesor Miroslav Bárta. Pane profesore, taková filmová fikce. Archeologové nacházejí hrobku faraona, ale narážejí na brutální hledače pokladů. Jak je to ve skutečnosti?
Miroslav BARTA, přední český egyptolog

Ve skutečnosti je to opravdu dneska už úplně jinak. Zaplat' pánbůh za to. V Egyptě konkrétně to funguje tak, že ty zahraniční expedice velké mají přiděleny lokality, na které každý rok vlastně egyptskému ministerstvu pro památky předloží plán prací a mohou tam pracovat. Ty lokality jsou hlídány policií, profesionálními hlídači a s výjimkou několika týdnů po revoluci v Egyptě 2011 to jsou poměrně bezpečné zóny, kam je regulovaný vstup. Takže ty památky jsou relativně v bezpečí.

Jan POKORNÝ, moderátor

Poslyšte a tohle vám vyjednává kdo? To musíte být taky jako třeba vedoucí toho týmu diplomat?

Miroslav BARTA, přední český egyptolog

My máme velkou podporu samozřejmě ministerstva zahraničních věcí. To mimochodem spoluzakládalo náš ústav v padesátých letech. A my máme ve stejné míře velkou podporu Univerzity Karlovy a filozofické fakulty, což je ten druhý subjekt, který nás založil v Egyptě. Co je ještě důležité dodat a co se dneska už tak v Čechách moc nenosí, je, že ta práce je založená na obrovské kontinuitě několika generací. Ten ústav vlastně existuje víceméně století a ta tradice je obrovská, stejně tak jako to renomé v Egyptě vydobývané zejména od padesátých let minulého století. Čeští egyptologové se stávali nejen doma, ale i v zahraničí celebrity, jeden z nich, profesor Černý, byl profesorem v Londýně, potom v Oxfordu, profesor Žába v Praze, profesor Verner, takže to je věc, kde my ...

Jan POKORNÝ, moderátor

Vy jste přednášel ve Filadelfii?

Miroslav BARTA, přední český egyptolog

Na University of Pennsylvania. Já jsem učil díky Fulbrightově nadaci. Takže jako my máme na co navazovat. Není to tak, že by tady povstal jeden člověk a vlastně vytvořil by nový obor, ale máme z čeho vycházet. A naše největší starost momentálně je, jestli se nám to podaří v těch následujících letech udržet, protože ten standard je opravdu hodně vysoký i pokud jde o mezinárodní srovnání.

Jan POKORNÝ, moderátor

Mezi řádky - jen aby nám ze státního rozpočtu přicházely alespoň takové peníze, jako nám přicházejí. Máte obavy?

Miroslav BARTA, přední český egyptolog

Primárně to není o penězích. Je to o přístupu společnosti politických "elit", lidí, kteří rozhodují o závažných věcech, které mají dopad na dlouhá léta dopředu. Tak těmto lidem vlastně zkomunikovat, vysvětlit jim, proč jsou společenské vědy důležité. Já o tom mluvím dlouhá léta. Díky vlastně vystoupení Soroše na toto téma máme větší podporu. Udělali jsme několik knížek, naposledy Kolaps velký minulý rok, což je obrovský společensko-vědní projekt, který pokrývá zhruba 40 tisíc let vývoje lidstva.

Jan POKORNÝ, moderátor

Kolaps a regenerace cesty civilizací a kultury jak zní plný název téhle knihy.

Miroslav BARTA, přední český egyptolog

Začíná to vlastně v Dolních Věstonicích a končí to moderními ekonomikami, teoriemi zájmových skupin a tak dále a myslím, že tahle knížka mezi mnoha dalšími výsledky, které máme, ukazuje zcela jasně na obrovskou relevanci

společensko-vědních oborů, pokud se dělají jak mají, protože když si položíte otázku, jaké jsou hlavní konflikty tohoto světa, tak musíte odpovědět, že jde o společenské, náboženské, sociální, kulturní konflikty. A jediné, co slyšíte v naší společnosti, a není to po hříchu jenom v naší společnosti, je, že jediné, co rozhoduje, je technologická inovace prostě a školení techniků. Chtějí to nadnárodní korporace, ale už nikdo nemluví o tom, že ta korporace za 5 let řekne tak jo, tak už nás to tady přestalo bavit, my tu továrnu dáme do Číny a pak tady budeme mít obrovské množství třeba techniků, který samozřejmě jsou potřeba. Takže je to ...

Jan POKORNÝ, moderátor

Takže i takové poučení plyne z vašeho dlouholetého studia starověkého Egypta a nejenom starověkého Egypta?

Miroslav BÁRTA, přední český egyptolog

Já neříkám, že objektivně plyne, ale je to to, co já považuji za důležité. A je na ostatních, jestli to takzvaně koupí nebo nekoupí.

Jan POKORNÝ, moderátor

Pohovoříme o tom už za chvíli s dnešním hostem, egyptologem, profesorem Miroslavem Bártou.

/ Písnička /

Jan POKORNÝ, moderátor

Tady je dopolední Radiožurnál a dnešní host, egyptolog, profesor Miroslav Bárta. Pane profesore, starověký Egypt, ten trval bezmála 3 tisíce let. Přijmeme-li pracovní tezi, že člověk se moc nemění, jak to, že vydržel tak dlouho?

Miroslav BÁRTA, přední český egyptolog

Vydržel a nevydržel, protože když se na něj díváme z dnešní perspektivy, máme dojem, že to byl jeden stát, který existoval, řekněme, od roku 3200 před Kristem až do vpádu perských nebo řeckých vojsk na konci prvního tisíciletí před Kristem, ale ...

Jan POKORNÝ, moderátor

On to jeden stát nebyl.

Miroslav BÁRTA, přední český egyptolog

Nebyl. Pravda je taková, že ten Egypt prošel několika vlastně vzestupy a pády za tu dobu jeho trvání byly podle toho, jak se to veme, tři až čtyři státy. Stejně jako byste vzal Československo jak nějakým způsobem vzniklo, dosahuje vrcholu nebo dosáhlo vrcholu a upadá, tak stejně ve starém Egyptě byla stará říše, která trvala půl tisíciletí. Střední, nová, než všechny tyto státy vesměs trvaly několik set let. A co je na tom zajímavé právě pro tu naši laboratoř, na složité společnosti, protože my dneska studujeme složité společnosti jako takové, jak už jsem nastínil, od počátku vlastně de facto i vzniku až po současnost. A co je fascinující na této civilizaci, je, že my máme spojitý záznam o tom, jak ty jednotlivé státy vznikaly, probíhal ten proces jejich vzestupu, úpadku a jak zanikaly. To je na tom to nej, asi nejzajímavější, protože to opravdu popisuje mechanismy, které v lidských společnostech byly, jsou a budou, protože jsou vlastně vnitřně součástí toho, jak velké skupiny lidí prostřednictvím pojmů, jako je stát, řeší určité problémy nebo určité konflikty.

Jan POKORNÝ, moderátor

Nemám vás dokonale přečteného, ale něco jsem od vás četl. Cituji: "Neschopnost státu často prosadit svá rozhodnutí v regionech, ztráta efektivity a legitimacy centrálního správního aparátu a vlády, nepotismus a protekcionismus centrálních institucí, nabobtnání státního aparátu, neschopnost efektivního vybírání daní, to vše v kombinaci se změnami přírodního prostředí." To by měly podle vás být faktory, které například způsobily zánik doby stavitelů pyramid ve dvaadvacátém století před Kristem. Uznávám, že z té analogie jde trochu hlava kolem.

Miroslav BÁRTA, přední český egyptolog

No, jestli jsem tohle napsal, tak je to fakt příšerný.

Jan POKORNÝ, moderátor

Podle mě je to dobře napsané.

Miroslav BÁRTA, přední český egyptolog

Je to tak. Já nechci používat paušální tvrzení. Právě proto jsme v době, kdy jsme s kolegou Martinem Kovářem hodně tápali v tomto ohledu, tak jsme si řekli tak to zkusíme vyřešit jinak a pozvali jsme opravdu na třicítku nejlepších vědců ze společensko-vědních oborů počínaje archeology, konče ekonomy k tomu projektu Kolapsu, k té bílé knize, která vyšla loni. No, a ukázalo se poté, co ti autoři předložili své příspěvky na téma kolapsů, vzestupů a pádů společností v různých obdobích těch posledních 30, 40 tisících let, že ty fenomény tam opravdu jsou. Takže my jsme udělali vlastně jenom to, že jsme předložili jakous mapu vývoje společností a nejlepším kritériem, nejlepším ověřením toho, že to, co třeba já říkám už několik let a publikuji, je víceméně asi správné. Jsou ty jednotlivé příspěvky. Protože ti lidé jsou nezávislí autoři, nenechali by si od nás předepsat, k jakým mají dojít výsledkům a přesto předložili práce, které popisují když ne identické, tak velmi podobné mechanismy v různých společnostech, na různých světadílech, ve společnostech na různé technologické a společenské úrovni.

Jan POKORNÝ, moderátor

To znamená, že je tady nemalá část odborníků, akademických pracovníků, kteří si třeba to, co bych si troufnul pro zjednodušení nazvat historické paralely, uvědomují. Uvědomují si to třeba i vládnoucí elity v zemích, kde jste působil?

Miroslav BÁRTA, přední český egyptolog

Já bych spíš říkal vládnoucí skupiny, jestli dovolíte.
Jan POKORNÝ, moderátor

Dobře, vládnoucí skupiny. Pochopil jsem váš názor.

Miroslav BÁRTA, přední český egyptolog

Do jisté míry ano. Můj postup, přístup je takový, že ta situace není jednoduchá, ten společenský vývoj je dost komplikovaný a nevěští nic dobrého. Nicméně každý, kdo má nějakou zodpovědnost, rodinu, rodiče, tak se musí snažit v rámci toho, co dělá, prostě přispět k tomu, aby ten vývoj se zvrátil. Proto my jsme už před několika lety navázali, měl jsem možnost navázat společnost s paní Miroslavou Němcovou, která má obrovský zájem o tento výzkum, a řekl bych, že je to jeden z mála politiků, který si uvědomuje závažnost nebo význam společensko-vědních oborů a závažnost toho současného společenského vývoje. A mně je jenom líto, že prostě ona není jedním z kandidátů na prezidenta, protože je to člověk, který má rozhled.

Jan POKORNÝ, moderátor

Pane profesore, rozhodla se tak. Víte co, v té souvislosti, o čem jsme s bavili, jak se vlastně spí člověku, který si uvědomuje, že v historii tady vznikaly a zanikaly státy a civilizace a že se to tedy pravděpodobně, jestli vám začínám rozumět, zopakuje.

Miroslav BÁRTA, přední český egyptolog

Mně se ... To je složitá věc. Já nechci úplně poodhalovat své nitro, ale musím říct, že to, čím se zabývám, to, co mám možnost slyšet i od kolegů třeba té naší pracovní skupiny o komplexních společnostech, jsou věci, které prostě někdy vám vezmou spánek.

Jan POKORNÝ, moderátor

Říká host dnešního dopoledního Radiožurnálu, egyptolog, profesor Miroslav Bárta. V rozhovoru s ním budeme pokračovat po zprávách po půl jedenácté. Čekáme taky na vaše otázky, které nám můžete posílat buď na naší facebookové stránce facebook.com/hostradiozurnal, anebo na webových stránkách www.radiozurnal.cz.

/ Písnička /

/ Reklama /

/ Zprávy /

Jan POKORNÝ, moderátor

Dobré dopoledne, teď je půl jedenácté a čtyři minuty. S hostem dnešního dopoledního Radiožurnálu, egyptologem, profesorem Miroslavem Bártou debatujeme nejenom o věcech a jevech minulých, ale na jejich základě zejména o věcech a jevech budoucích. Rozhovor můžete slyšet už za chvíli. Příjemné pondělní dopoledne. Je dvacátého sedmého srpna.

/ Písnička /

Jan POKORNÝ, moderátor

S profesorem Miroslavem Bártou, egyptologem, jsme se dotkli už řady zajímavých témat a pro naše posluchače z toho vyplývá zejména, že vidíte tedy paralely v konci různých státních celků, neřkuli až civilizací v té daleké a dávné historii. Mezitím, co se děje dnes například pan posluchač Loudil píše, že plně s vaším názorem souhlasí, že současná společnost konzumního kapitalismu, i když jste to takhle neformuloval, směřuje ke kolapsu a že je zoufalé vidět, že z důvodu pohodlí a konzumu odmítají české rodiny mít třeba i děti nebo minimálně jedno. Je to ten postřeh, o kterém přemýšlíte, když vycházíte z těch znalostí o starověkých civilizacích, že i takhle se tam projevoval začátek zániku?

Miroslav BÁRTA, přední český egyptolog

Je. jak už jsem naznačil na začátku toho našeho povídání, tak jedním z pilířů jakékoli společnosti, která by měla dlouhodobě úspěšně fungovat, je fungující model rodiny. A to je věc, která v té naší západní společnosti naprosto selhává. Neustále slyšíme od ekonomů, že je třeba nějakých ekonomických finančních pobídek, aby děti měly víc dětí a tak dál, ale ten základní problém asi spočívá podle mě dlouhodobě v tom, že stát vypěstoval v lidech falešný názor, že stát je chůva a o všechny a o všechno se postará. Tak to prostě není. Nejdřív tady je člověk, který by se měl zeptat sám sebe, co může udělat pro stát a samozřejmě jedna z těch negativních, jeden z těch negativních důsledků potom je, že stát nechal vzniknout ty prostě falešné povědomí o tom, že rodina je přežitek a že jediné prostě to je ta neomezená svoboda, což je naprosto špatný výklad toho, co jsou lidské nebo občanské svobody, a že ostatní prostě není relevantní. Ale ta vlastně úloha člověka začíná právě v jeho rodině, v nějakém budování společenských kontaktů, ve vědomí toho, že členové rodiny, když nejsou užiteční, tak prostě že se neodkládají do domovů důchodců, ale že se o ně je třeba postarat. A tenhle model prostě nefunguje, takže jsme se dočkali toho, čeho jsme se dočkali.

Jan POKORNÝ, moderátor

Další otázka, která přišla na naše webové stránky www.radiozurnal.cz: "Jak vy sám, pane profesore, se připravujete ne snad přímo na kolaps, ale na budoucí zhoršování životních podmínek a jaký očekáváte časový průběh?"

Miroslav BÁRTA, přední český egyptolog

Já na tohle bych nechtěl odpovídat.

Jan POKORNÝ, moderátor

Abyste nešířil poplašnou zprávu. Je to tak?

Miroslav BÁRTA, přední český egyptolog

Nechme to být.

Jan POKORNÝ, moderátor

No počkejte, tak posluchač se ptá ...

Miroslav BÁRTA, přední český egyptolog

No, nechci, nechci. Já myslím, že není na místě ve veřejnoprávním médiu mluvit o těch ... Já se necítím kompetentní k tomu.

Jan POKORNÝ, moderátor

Počkejte, a v jakém jiném médiu by to bylo na místě?

Miroslav BÁRTA, přední český egyptolog

Ne, já bych o tom nechtěl mluvit v médiích, protože mám na to svůj specifický subjektivní názor a ...

Jan POKORNÝ, moderátor

Ale ten může být zajímavý.

Miroslav BÁRTA, přední český egyptolog

Já myslím, že pokud je zajímavý, tak ten čas ještě přijde a dneska bych o tom nechtěl opravdu mluvit.

Jan POKORNÝ, moderátor

Vy nás děsíte, pane profesore.

Miroslav BÁRTA, přední český egyptolog

Ne, já jenom nechci prostě mluvit o věcech, u kterých si nejsem jistý, že mají, že si to myslím tak, jak by to asi mělo být. A protože jsem primárně vědec a ne politik, tak se vyjadřuju jenom k věcem, o kterých si myslím, že něco závazného vím.

Jan POKORNÝ, moderátor

Respektuji. "Vážený pane profesore," zní další dotaz tentokrát Jaroslava Huška. "Jaký máte názor na to, že pyramidy i některé jiné stavby jsou daleko starší, než se doposud připouštělo?"

Miroslav BÁRTA, přední český egyptolog

Ten názor mám úplně jednoznačný. Veřejnoprávní médium Česká televize prostě vysílá naprosto nesmyslný seriál o podzemních komorách v pyramidách, o tom, že pyramidy nejsou hrobky. Ale ten seriál prostě překrucuje fakta, lže, máme z pyramid spoustu archeologických nálezů, které dokazují, že pyramidy byly postaveny, kdy byly postaveny, že byly hrobky, protože se v nich našly zbytky pohřbů panovníků a tak bych mohl pokračovat dlouhé hodiny. Ale zase na druhou stranu, pokud někdo tomu chce věřit, ať tomu věří, mě to nechává úplně klidným, každý má právo prostě myslet si co chce.

Jan POKORNÝ, moderátor

Myslíte si, že tohle můžeme použít jako otázku na ztřeššího hosta, jímž bude programový ředitel České televize Milan Fridrich?

Miroslav BÁRTA, přední český egyptolog

Já bych to možná o trošku upravil, tu otázku, ale ...

Jan POKORNÝ, moderátor

Tak si nechte ještě čas na její formulaci, která zazní na konci dnešního rozhovoru. Hostem je profesor Miroslav Bárta, egyptolog. Posloucháte dopolední Radiožurnál.

/ Písnička /

Jan POKORNÝ, moderátor

S egyptologem, profesorem Miroslavem Bártou si dnes kromě jiného povídáme také o tom, co by se na základě znalostí páně profesorových z daleké a dávné minulosti taky mohlo v naší budoucnosti stát. Vy už jste nechtěl odpovědět na otázku, jak se vám spí jako člověku, který si uvědomuje, že tu vznikaly a zanikaly státy a civilizace. Zkusím to jinak. Ve filmech třeba o budoucnosti v krizových situacích zasedá jakási centrální světová rada. Je to jenom sci-fi, anebo třeba možná cesta pro záchranu i národních států?

Miroslav BÁRTA, přední český egyptolog

Podle mého názoru to je zatím science fiction, protože my v uvozovkách takové ty planetární rady typu Organizace spojených národů máme, ale všichni víme, když jde o to vyřešit nějaký zásadní konflikt na tom kterém místě této planety, tak ta rada je zablokovaná dvěma protichůdnými názory, takže ta akčnost těchto orgánů je mizivá. Takže tam moc pozitivna nevidím. Naopak třeba k tomu, co se hodně vidí v současné době, já jsem zastánce regionalizace nebo toho, aby regiony, národní státy byly v těch zásadních jednoduchých nárocích samostatné. To znamená, aby pokud to je možné, aby stát byl schopen ze své půdy uživit tu svou populaci v obilí nebo v mase nebo v těch základních spotřebních položkách. Samozřejmě třeba vysoce technologické věci se dovážejí, kupují se exotické produkty, ale v těch základních potřebách si myslím, že by každý stát měl být, měl se pokoušet být co nejvíc soběstačný, protože jediné tímto způsobem vytvoříte stabilní systém. Pokud budete tvrdit, že všechno koupíte na mezinárodním trhu, protože to je levnější, tak zničíte prostě domácí hospodářství a de facto se to stane i dražším, protože těm lidem, kteří přijdou o práci, budete muset vyplácet sociální dávky nebo pro ně vytvářet školící programy, kde se budou učit jiná zaměstnání, zničí se půda tím, že se na ní vysází řepka, která tu půdu během roku zničí na dalších pět let. To prostě není hospodaření.

Jan POKORNÝ, moderátor

Myslíte si, že podobná debata se svého času vedla samozřejmě dobovými komunikačními kanály ve starověkém Egyptě?

Miroslav BÁRTA, přední český egyptolog

Samozřejmě se vedla v různých civilizacích. A já, vy furt mluvíte o těch starých a nejstarších, ale my opravdu pokrýváme tou, tím studiem té naší skupiny vlastně společnosti až do současnosti. Mluvili jsme o Argentině, co je rok 2001, teorie

zájmových skupin a tak dál, končí ta knížka prostě moderními ekonomickými teoriemi, takže to není jenom o tom, že by jakýsi bláznivý profesor egyptologie tvrdil, že ve starém Egyptě je pravda, která odhaluje mechanismus fungování civilizace.

Jan POKORNÝ, moderátor

A setkáváte se s tímhle názorem někdy?

Miroslav BÁRTA, přední český egyptolog

Já si myslím, že občas jo, protože je to velmi jednoduchá metoda jak někoho zdiskreditovat. Já bych to udělal asi taky.

Jan POKORNÝ, moderátor

Proč?

Miroslav BÁRTA, přední český egyptolog

Protože je to jednoduchý. Je to jednoduchý a tím toho člověka můžu opravdu zpochybnit, to, co říká. Ale myslím si, že v současné době je to trochu složitější, protože opravdu ten náš roční rádius je od Dolních Věstonic až po prostě rok 2011. Tam končí ten výzkum.

Jan POKORNÝ, moderátor

Říká host dnešního dopoledního Radiožurnálu, profesor Miroslav Bárta, egyptolog. Já vás poprosím, pane profesore, abyste využil následujícího času a zformuloval si otázku pro zítřejšího hosta dopoledního Radiožurnálu, jímž bude programový ředitel České televize Milan Fridrich.

/ Písnička /

Jan POKORNÝ, moderátor

Řada otázek, jak by ne, přichází směrem k dnešnímu hostu Miroslavu Bártovi, egyptologovi. Například zkoumá někdo DNA kultur v Jižní Americe a Egyptanů, jestli popřípadě Egyptané nepřelpli oceán a nebyli právě uctívání bohové pro tyto národy. Přílišná konstrukce.

Miroslav BÁRTA, přední český egyptolog

Já nevím, jak v dějinách této planety je ještě spousta stránek, které nejsou, nebyly napsány, a principiálně bych se nebránil této hypotéze. Problém s DNA v Egyptě je velký, protože třeba ze čtvrtého nebo třetího tisíciletí před Kristem se jí nedaří vyextrahovat. Ty pokusy už byly. My je máme taky za sebou, takže prostě chybí data, protože ty skelety jsou tak poškozené, že ta cesta je velmi složitá v této době. Ale třeba do budoucna takový projekt budujeme taky. Je to věc, která se musí z něčeho financovat a to znamená ty genetické výzkumy jsou hodně drahé. Takže ... Ale do budoucna určitě by to byl /nesrozumitelné/ projekt.

Jan POKORNÝ, moderátor

Další otázka: "Hovoříte o tom, že bychom se měli poučit z historie. Myslíte si, že představitelé nynějších států, jako je třeba Sýrie a Egypt, se ze své minulé historie dostatečně poučili?" Myslí posluchač na základě toho, co se tam děje, zejména v Sýrii v uplynulých dnech a hodinách.

Miroslav BÁRTA, přední český egyptolog

Myslím si, že ano, protože vidíme dnes a denně, že ti lidé v těchto konkrétních zemích se snaží prostě probojovat k nějaké změně. Čím dál tím víc se ukazuje, že se to daří a v tomto ohledu bych ani tak neříkal, že ti lidé se poučili z minulosti, ale že se snaží o nějakou svou reflexi a o budování "nějakých světlejších zítřků" nejen pro sebe, ale i pro své děti. Takže v tomhle je potřeba jim asi fandit. Samozřejmě je obrovská tragédie, že v některých zemích to nabralo formu totální občanské války, jak vidíme třeba v Sýrii.

Jan POKORNÝ, moderátor

Vy už jste říkal a ono to vyplynulo a je to o vás známé, že v těch uplynulých týdnech se vám povedlo spolu s některými kolegy dát dohromady to, čemu se říká /nesrozumitelné/, tedy skupinu přemýšlivých lidí. Co byste o něm řekl?

Miroslav BÁRTA, přední český egyptolog

Tato skupina vlastně studuje komplexní společnosti. Účastní se jí tak jak to je v tom našem stylu obvyklé, už několik let lidé z naprosto nesourodých oborů od jaderné fyziky přes ekonomii až po archeologii a geologii. Každý si to může najít

na webu. Snažíme se o to, o nic jiného než to co děláme už roky nejen v Egyptě nebo v Africe, ale i tady doma. O studium vývojových trendů ve společnosti, o to, jak popisovat vlastně anatomii vývoje společenského, zejména v současné době. A to na základě svých diametrálně odlišných profesí. A to, že se dobíráme podobných názorů nebo podobných závěrů, svědčí o tom, že i když ty obory jsou naprosto nespojité, takže vlastně každý na základě své expertizy je schopen popsat jevy, které jsou ve svém důsledku velmi podobné.

Jan POKORNÝ, moderátor

Tak, pane profesore, a teď vás poprosím o otázku pro našeho zítřejšího hosta Milana Fridricha, programového ředitele České televize.

Miroslav BÁRTA, přední český egyptolog

Mě by zajímalo, jestli by v souvislosti s dlouhodobými strategiemi programů České televize jako veřejnoprávního média nestálo zato zvážit, zda nepotlačit tak rozsáhlou zábavní funkci tohoto média a spíš se věnovat i problematičtým věcem.

Jan POKORNÝ, moderátor

Miroslav Bárta. Děkuju za otázku, ale hlavně za odpovědi. Na shledanou.

Miroslav BÁRTA, přední český egyptolog

Hezký den.